

Звіт

про базове відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 09 липня 2021 року № 74 “Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг”

Назва виконавця заходів з відстеження

Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанову Правління Національного банку України від 09 липня 2021 року № 74 “Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнято з метою внормування Національним банком України (далі – Національний банк) порядку застосування заходів впливу до небанківських фінансових установ за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки).

Строк виконання заходів з відстеження

Базове відстеження результативності регуляторного акта розпочато 20 червня 2022 року та закінчено 04 липня 2022 року.

Тип відстеження

Базове відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду з урахуванням статистичних даних щодо кількості учасників ринків небанківських фінансових послуг, нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, на яких прямо впливає дія регуляторного акта; кількості застосованих Національним банком заходів впливу за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки); аналізу звернень, запитів,

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000BD11000082490000

Дійсний до: 15.09.2023 14:27:52

Національний банк України

B/33-0006/50801

від 08.07.2022 16:19

пропозицій небанківських фінансових установ, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість учасників ринку небанківських фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта (таблиця 1).

Таблиця 1

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість станом на 14.07.2021	Кількість станом на 01.05.2022
1	2	3
Кількість учасників, із них:		
Кредитні спілки	306	187
кредитні спілки, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	205	184
Фінансові компанії	972	894
фінансові компанії, які мають ліцензію на надання послуг з факторингу	698	685
фінансові компанії, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	751	743
Ломбарди	287	197
ломбарди, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту	211	194
установи – колекторські компанії	0	67

2. Дані щодо кількості застосованих Національним банком заходів впливу за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, включаючи вимоги щодо взаємодії із споживачами під час урегулювання

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000BD11000082490000

Дійсний до: 15.09.2023 14:27:52

Національний банк України

B/33-0006/50801

від 08.07.2022 16:19

простроченої заборгованості (вимоги щодо етичної поведінки) (таблиця 2), станом на 01.05.2022:

Таблиця 2

Учасники ринку небанківських фінансових послуг	Кількість застосованих заходів впливу ¹					
	накладених штрафів	тимчасово зупинених або відкликаних (анульованих) ліцензій	виключень з Державного реєстру фінансових установ або реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	письмових застережень	тимчасових заборон установі – колекторській компанії здійснювати врегулювання простроченої заборгованості	виключення відомостей про установу – колекторську компанію з реєстру колекторських компаній
Фінансові компанії	22	2	-	1	-	-
Загальна кількість застосованих заходів впливу – 25						

Водночас застосовані заходи впливу у вигляді накладення штрафу не мали суттєвого впливу на фінансовий стан учасників ринку небанківських фінансових послуг, оскільки під час прийняття рішення Комітетом з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг урахуються співмірність заходів впливу вчиненому порушенню та з дотриманням принципів співмірності, урахування характеру та обставин вчинення порушення, причин, що зумовили вчинення такого порушення, заходів, ужитих для запобігання порушенню та його усунення, а також урахування наслідків порушення².

Також станом на 01.05.2022 до учасників ринку небанківських фінансових послуг застосовано штрафів на загальну суму 1 938 000 (один мільйон дев'ятсот тридцять вісім тисяч) гривень. Слід зазначити, що даних про інші можливі витрати учасників ринку небанківських фінансових послуг, пов'язаних із виконанням вимог регуляторного акта, немає, оскільки облік таких витрат непередбачений законодавством України.

¹ Підпункти 3 та 5 пункту 2 регуляторного акта.

² Підпункт 4 пункту 3 регуляторного акта.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000BD11000082490000

Дійсний до: 15.09.2023 14:27:52

Національний банк України

B/33-0006/50801

від 08.07.2022 16:19

У Національного банку немає інформації щодо кількості часу, що фактично витрачається учасниками ринку небанківських фінансових послуг під час виконання вимог регуляторного акта. Також немає інформації щодо публікацій у засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Відповідно до Закону України від 15.11.2016 № 1734-VIII “Про споживче кредитування” Національний банк з 14.07.2021 здійснює державне регулювання та нагляд у сфері споживчого кредитування, зокрема, здійснює нагляд за додержанням кредиторствами, новими кредиторами, колекторськими компаніями законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки) та в межах компетенції вживає заходів, спрямованих на припинення виявлених порушень прав споживачів, поновлення порушених прав споживачів, установлення та усунення причин таких порушень, установлення посадових осіб, відповідальних за виявлені порушення.

У статтях 26 і 28 Закону України “Про споживче кредитування” визначено, що Національний банк здійснює нагляд за додержанням кредиторством, новим кредитором, колекторською компанією встановлених законодавством вимог щодо захисту прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами при врегулюванні простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки) та має право у встановленому ним порядку застосувати адекватні заходи впливу вчиненому порушенню. Відповідні види заходів впливу передбачені статтею 28 Закону України “Про споживче кредитування”.

Отже, прийняттям регуляторного акта забезпечено виконання норм зазначеного вище закону України.

Регуляторний акт також забезпечує захист прав споживачів фінансових послуг під час урегулювання простроченої заборгованості та, зокрема, визначає чіткий порядок застосування Національним банком заходів впливу до учасників ринку за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, у тому числі вимог щодо взаємодії із споживачами під час урегулювання простроченої заборгованості (вимог щодо етичної поведінки).

Крім того, регуляторний акт дав змогу Національному банку застосовувати широкий спектр заходів впливу залежно від характеру, обставин, причин та наслідків порушення, учиненого учасниками ринку споживчого кредитування, щодо порушення законодавства України про захист прав споживачів.

Протягом дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня підготовки цього документа від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило. Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000BD11000082490000

Дійсний до: 15.09.2023 14:27:52

Національний банк України

B/33-0006/50801

від 08.07.2022 16:19

Подальший висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами повторного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

В. о. Голови
Національного банку України

Ярослав МАТУЗКА

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Матузка Ярослав Васильович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000BD11000082490000

Дійсний до: 15.09.2023 14:27:52

Національний банк України

В/33-0006/50801

від 08.07.2022 16:19